

Тетяна Швець – кандидат педагогічних наук, старший викладач кафедри теорії та методики дошкільної та початкової освіти Херсонського державного університету.

Коло наукових інтересів: дошкільна освіта, професійна майстерність майбутніх вихователів, освітні інновації розвитку дітей дошкільного віку.

 tattishvets@gmail.com

 <https://orcid.org/0000-0002-1234-0710>

УДК 372.3: 37.032

<https://doi.org/10.32405/2411-1317-2022-3-149-155>

ГРУПОВА ВЗАЄМОДІЯ ЗДОБУВАЧІВ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ ЯК ОСНОВА ФОРМУВАННЯ ВПЕВНЕНОСТІ В СОБІ

Анотація. У статті розглянуто особливості та вагомість групової взаємодії здобувачів дошкільної освіти як основи формування впевненості в собі. Автор обґрунтовує важливість формування зазначеного феномену у закладі дошкільної освіти, аналізує наукові доробки вчених щодо досліджуваного поняття. Виокремлено, що впевненість у собі залежить від освітніх впливів, що будуть сприяти набуттю здобувачем освіти віри в себе, розвивають адекватну самооцінку, позитивний світогляд. Впевненість у собі здобувача дошкільної освіти є неусвідомленою, що залежить від суспільного оточення, тому вагомим є підтримка, віра в дитину як з боку педагогів закладу дошкільної освіти, так і родини. На цій основі вказано, що групова форма діяльності під час освітнього процесу у закладі дошкільної освіти передбачає створення сприятливих умов для спілкування педагогів та здобувачів дошкільної освіти між собою. Взаємини між педагогом та дошкільниками стануть товариськими, здійснюється взаємна підтримка.

У наукових роботах з означеного феномену акцентується на важливості старшого дошкільного віку, специфічній сприйнятливості дітей старшого дошкільного віку до формування цієї якості. Ця сприйнятливості характеризується новоутвореннями особистості дошкільника: зачатки довільної поведінки, власної свідомості, підпорядкованість своїм мотивам, базові навички рефлексії.

Також окреслено правила групової діяльності, які обов'язково потрібно дотримуватися педагогу закладу дошкільної освіти.

Здійснення освітнього процесу, що ґрунтується на груповій діяльності є однією з найголовніших, оскільки за впевненість дошкільника в собі формується під час групової діяльності за умови її правильної організації.

Формування в здобувачів дошкільної освіти впевненості в собі в груповій діяльності можливе тільки за допомогою варіативних ігор. Їх значення ми виокремили на основі того, що пріоритетною діяльністю для дошкільників є гра, яка реалізує низку функцій для гармонійного психічного розвитку.

Узагальнено проаналізовані дослідження та констатовано, що формування впевненості в собі здобувачів дошкільної освіти буде результативним за умови залученості дітей до групової діяльності.

Ключові слова: заклад дошкільної освіти; освіта; розвиток; дошкільне дитинство.

Постановка проблеми. Становлення сучасної освіти висуває певні вимоги до її суб'єктів – суспільна активність особистості й оптимістичне ставленням навколишнього середовища, здатність швидко адаптуватися до певних змін і швидко розв'язувати варіативні життєві проблеми. Основа формування зазначеної особистості закладається в родині і є пріоритетним завдання освітньої діяльності закладу дошкільної освіти.

У таких законодавчих документах, як Закони України «Про освіту», «Про дошкільну освіту», Базовий компонент дошкільної освіти звертається увага на сучасних підходах до розвитку здобувача дошкільної освіти, розкритті індивідуальних можливостей дитини, розвитку самопізнання, віри у свої можливості, а також впевненості у собі. Це вимагає підвищення обізнаності педагогів та батьків, активізації спільної діяльності членів освітнього процесу щодо впливу на формування впевненої у власних життєвих можливостях особистості.

Вагомість дослідження впевненості в собі здобувачів дошкільної освіти характеризується розвитком дошкільників таких психологічних процесів: сформованість довільної поведінки, володіння засобами та зразками пізнавальної активності та здатністю переходу від егоцентризму до децентрації.

Актуальність досліджуваного питання зумовлено: потребами сучасного суспільства в впевненій у собі особистості дитини, здатної до усвідомлених учинків; сучасними запитам освіти до розвитку креативної та впевненої у власних можливостях та перспективах особистості, починаючи з дошкільного періоду, котрі реалізуються у практиці закладів дошкільної освіти і реалізуються у недостатній мобільності та готовності вихователів до формування такої особистості здобувача дошкільної освіти; потенціалом групової діяльності як основи освітнього процесу в ЗДО для розвитку впевненої в собі дитини дошкільного віку.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Значну роль у формуванні впевненості у собі здобувачів дошкільної освіти мають такі новоутворення психічних процесів, як виникнення цілісного дитячого світогляду, базових етичних понять, супідрядності мотивів, довільної поведінки.

Як зазначає С. Ладивір, здобувач дошкільної освіти починає усвідомлювати власні можливості, розуміти їх межі та своє місце у суспільних відносинах.

Поняття впевненості у собі досліджувався дослідниками переважно за допомогою довіри дошкільника до себе та вміння цінити себе (Пісаренко, 2012).

Питанню впевненості в собі та умовам формування на етапах становлення здобувача дошкільної освіти присвячено дослідження педагогів А. Богуш, Н. Гавриш, Г. Беленька, А. Сіренко, С. Ладивір та психологів І. Дубровіної, С. Максименко, Г. Балл, О. Лазурського та інших.

Сучасні теоретико-експериментальні дослідження акцентують увагу на різнопланових аспектах формування впевненості в собі, а саме: на механізмах реалізації цього процесу (І. Вайнер, Д. Ковач); на впевненості як соціально-психологічній особливості індивіда (О. Папір, Є. Смаглій).

Проте особливості розвитку досліджуваної якості здобувача дошкільної освіти у дошкільному віці вивчено недостатньо.

Відповідно до вищезазначеного, маємо підсумувати: впевненість у собі залежить від освітніх впливів, що будуть сприяти набуттю здобувачем освіти віри в себе, розвивають адекватну самооцінку, позитивний світогляд. Впевненість у собі здобувача дошкільної освіти є неусвідомленою, що залежить від суспільного оточення, тому вагомим є підтримка, віра в дитину, як з боку педагогів закладу дошкільної освіти так і родини.

Мета дослідження – проаналізувати особливості групової взаємодії здобувачів дошкільної освіти я основи формування впевненості в собі.

Виклад основного матеріалу. Домінантним підсумком розвитку і впливів різних видів освітньої діяльності на здобувача дошкільної освіти є опанування моделюванням, з одного боку, як головною інтелектуальною здібністю, а з іншого – як розвиток довільної поведінки. Дитина дошкільного віку навчається виділяти завдання повсякденної діяльності, та намагається їх досягнути, всупереч будь-яким перешкодам.

У пізнавальній сфері пріоритетне досягнення – опанування розумовою діяльністю. Серед пізнавальних процесів виникає тісний взаємозв'язок, котрий характеризується довільністю та інтелектуальною спрямованістю. Створюється первинний образ світовідчуття дитини на підґрунті диференціації суспільних та природних явищ навколишнього світу (Пісарева, 2012).

Загальновідомо, що у період дошкільного дитинства головним видом діяльності є ігрова, яка як пріоритетна форма прояву активності дошкільника є засобом пізнання навколишньої дійсності, відображення за допомогою сприймань, уявлень, відчуттів тощо (Freeman, Valkil, 2004).

Специфічність гри реалізується в способі, який здобувач дошкільної освіти застосовує в такій діяльності. Гру реалізують систематичні дії, а не деякі рухи, як в інших видах діяльності. Вагомо, що, відображаючи у власній діяльності варіативне (Соловійова, 2018). Відповідно до різних видів діяльності, гра характеризується суспільним характером, і її сутність видозмінюється відповідно до умов соціуму. Суспільне життя визначає зміст дитячих ігор, і за допомогою такого впливу та вмілому педагогічному керівництву формується особистість. Гра характеризується творчим відображенням навколишнього світу (Cryer, Clifford, 2003). Дошкільник збагачує гру власними задумами, ідеями. Саме ця особливість гри є основою задоволення дітей та проявів радості, які переживають під час організації гри. Психологи зазначають, що «гра є школою думки, почуттів і волі. У ній не тільки виявляються, а й формуються усі психічні процеси та властивості особистості; спостережливність, уважність, вдумливість, наполегливість, сміливість, рішучість, упевненість тощо» (Ломако, 2014). В ігровій діяльності здійснюється не лише психічний, а також фізичний розвиток особистості. В іграх формуються особистісні якості здобувача дошкільної освіти, а особливо товарищів, колективізм, чесність, правдивість, тощо).

Вагомим для дослідження є те, що гра – це діяльність колективна, у якій усі гравці взаємодіють між собою. Розширена гра об'єднує дошкільників спільною ідеєю, сюжетом, задумом, ігровими ролями та діями. Кожен гравець доповнює цю діяльність власним аспектом, своєю активністю, креативністю, уяву, що допомагає реалізувати груповий задум. Водночас дошкільник наслідує ті правила, які виокремлює певна роль гри (Carpentieri, Fairfax-Cholmeley, Litster, Vorhaus, (2011). У здобувачів освіти в процесі здійснення спільної креативної діяльності з'являються конкретні переживання, почуття, які відображають навколишню дійсність (Богущ, 2014).

Значення трудової діяльності для розвитку особистості здобувача дошкільної освіти та формування впевненості в собі характеризується з кількох поглядів. По-перше, опанування трудовими навичками сприяє самостійному забезпеченню життєво необхідного функціонування.

По-друге, трудова діяльність сприяє удосконаленню моральних якостей: відповідальності; самостійності; любові до праці; вираження бажання виконувати трудові дії. Під її впливом формуються вольові якості, вміння старанно досягати поставленої мети, що надзвичайно важливо для особистості дошкільника.

По-третє, трудова діяльність допомагає розвивати активність й креативність на рівні уяви, як це реалізується в грі, а також шляхом результатів креативної діяльності. У такій діяльності здобувач дошкільної освіти стає перетворювачем, що підвищує рівень соціалізації та розвитку у соціумі.

У дошкільний період формується навчальна діяльність, яка також значима для розвитку особистості дошкільника. Під час освітнього процесу дошкільник набуває знання під керівництвом педагога закладу дошкільної освіти, який представляє означені знання, реалізує засвоєння дитями та при необхідності корегує їх (Беленька, 2011).

Зазначимо, що дефініція «групова діяльність» у педагогічній літературі тлумачиться як: «спільна діяльність, регульована свідомістю, активністю; педагогічна технологія; об'єднання,

що виникає на основі особистісних симпатій, емоційних взаємин, спільної діяльності тощо» (Павлієнко, 2020).

Головними характеристиками групової діяльності виділено: «перебування усіх активних учасників діяльності в одному просторі та часі для здійснення процесу спілкування; наявність єдиної мети – передбачуваного результату, що відповідає загальним інтересам і сприяє реалізації потреб кожного з учасників групового процесу; розподіл функцій і ролей між учасниками спільної діяльності, який зумовлено безпосередньо характером самої діяльності та необхідністю цілеспрямованого управління її активністю» (Безсонова, 2019).

У груповій діяльності здобувач дошкільної освіти виконує функції вихователя та здійснює дорослі види роботи що розвиває впевненість в собі. Групова діяльність, за переконанням С. Ладивір, «порівняно з іншими організаційними формами має низку значних переваг: за той же проміжок часу обсяг виконаної роботи набагато більший; висока результативність у засвоєнні знань і формуванні вмінь, мотивів навчання тощо» (Ладивір, 2010).

Групову діяльність дошкільників, як визначає А. Кабанцева, «можна застосовувати на всіх етапах процесу виховання. Проте на етапах первинного знайомства з навчанням рівень цієї діяльності досягається лише за умов високих і рівних можливостей дітей, які перебувають майже на одному рівні інтелектуального особистісного розвитку» (Кабанцева, 2020).

Для групової взаємодії властиві такі ознаки, як: наявність спільної мети взаємодії; розподіл обов'язків та функцій між учасниками діяльності; взаємодопомога; вибір лідера колективу; ко-рисний характер спільної діяльності (Bruder, 2010).

Групова форма діяльності під час освітнього процесу у закладі дошкільної освіти передбачає створення сприятливих умов для спілкування педагогів та здобувачів дошкільної освіти між собою. Взаємини між педагогом та дошкільниками стають товариськими, здійснюється взаємна підтримка (Dockett, Perry, 2020). Така апробація здійснюється за допомогою гри, моделювання проблемних ситуацій, вирішення групових креативних завдань дошкільником тощо (Cohen, Manion, Morrison, 2018). Окреслимо головні правила групової діяльності, які обов'язково потрібно дотримуватися педагогу закладу дошкільної освіти:

- зміна видів діяльності здобувачів дошкільної освіти із пасивних завдань до активних, що сприяє активізації зацікавленості дітей;
- дослухатися до ідей та думок дошкільників та вправляти висловлювання (вчити конструктивно висловлювати критику по відношенню до інших, підказувати, не виявляти агресію);
- дотримуватися правил активного слухання, не перебиваючи інших учасників діяльності;
- дотримуватися правила «черги» у презентації своїх поведінкових здобутків;
- обговорювати дії та вчинки здобувача освіти, його досягнення, а не особистість;
- утримуватися від негативного оцінювання учасників взаємодії;
- слідувати принципу добровільності, рівності, підтримки.

Під час групової діяльності реалізується розвиток соціальних, комунікативних, трудових умінь, особистісний та емоційний розвиток дошкільника, що є основою формування впевненості в собі, у своїх вчинках (Barblett, Barratt-Pugh, Knaus, Corper, 2020). У процесі групової діяльності здобувач дошкільної освіти може перебувати в центрі уваги та виконувати другорядну позицію одночасно, що сприяє удосконаленню соціальних навичок, самокритичності, тощо.

Висновки та перспективи подальших досліджень. Групова форма діяльності під час освітнього процесу у закладі дошкільної освіти передбачає створення сприятливих умов для спілкування педагогів та здобувачів дошкільної освіти між собою. Взаємини між педагогом та дошкільниками стають товариськими, здійснюється взаємна підтримка. Така апробація здійснюється за допомогою гри, моделювання проблемних ситуацій, вирішення групових креативних завдань дошкільником тощо.

Отже, здійснення освітнього процесу, що ґрунтується на груповій діяльності є однією з найголовніших, оскільки за впевненість дошкільника в собі формується під час групової діяльності за умови її правильної організації.

Формування в здобувачів дошкільної освіти впевненості в собі в груповій діяльності можливе тільки за допомогою варіативних ігор. Їх значення ми виокремили на основі того, що пріоритетною діяльністю для дошкільників є гра, яка реалізує низку функцій для гармонійного психічного розвитку.

Перспективним вважаємо подальші пошуки щодо формування впевненості у собі здобувачів дошкільної освіти в різновіковій групі; питання підготовки майбутніх вихователів до формування впевненості в собі у дошкільників в груповій діяльності.

Використані джерела

- Безсонова, О. (2019). Форми групової взаємодії дошкільників. *Вихователь-методист дошкільного закладу*, (2), 21–29.
- Беленька, Г. В. (2011). Характеристика поняття «професійна компетентність вихователя дітей дошкільного віку». У *Дошкільна освіта: теоретико-методичні аспекти: навчально-методичний посібник* (сс. 112–145).
- Богуш, А. М. (2014). *Мовленнєво-ігрова діяльність дошкільників: мовленнєві ігри, ситуації, вправи: навчальний посібник*. Видавничий Дім «Слово».
- Гавриш, Н. В. (2007). Орієнтація на розвиток суб'єктності студента у процесі підготовки професійно компетентних фахівців з дошкільної освіти. *Збірник наукових праць Бердянського державного педагогічного університету*, 1, 44–49.
- Кабанцева, А. (2020). Дитячі страхи: виявляємо, вивчаємо, долаємо. *Дошкільне виховання*, 1, 3–8.
- Ладивір, С. О. (2010). Психологічні умови реалізації потенційних можливостей дитини. *Актуальні проблеми психології: збірник наукових праць Інституту психології імені Г. С. Костюка НАПН України, т. 4: Психологія розвитку дошкільника*, 6, 84–97.
- Ломако, Л. І. (2014). Шляхи та способи формування готовності до самоосвіти майбутніх педагогів. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах*, 35, 249–254. http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pfto_2014_35_36
- Павлієнко, С., & Шеремет, І. (2020). Розвиток пізнавального інтересу у дітей старшого дошкільного віку у процесі пошуково – дослідницької діяльності. *Збірник наукових праць ЛОГОС*, 49–53. <https://doi.org/10.36074/30.10.2020.v3.15>
- Пісарєва, О. В. (2012). Виявлення первинних ціннісних орієнтацій старшого дошкільника в спілкуванні з однолітками. *Актуальні проблеми психології: Збірник наукових праць Інституту психології імені Г. С. Костюка НАПН України, том IV: Психологія розвитку дошкільника*, 8, 224–232.
- Соловйова, Л. І. (2018). Цінності дитини: шляхи привласнення в дошкільному віці. *Актуальні проблеми психології: Збірник наукових праць Інституту психології імені Г. С. Костюка НАПН України, том IV: Психологія розвитку дошкільника*, 14, 262–276.
- Bruder, M. B. (2010). Early childhood intervention: A promise to children and families for their future. *Exceptional Children*, 76(3), 339–355.
- Cryer, D., Clifford, R. (2003). Early childhood education and care in the USA. Paul Brooks.
- Freeman, R., Valkil, S. (2004). The role of family childcare providers in early intervention. *Early Childhood Education Journal*, 32, 121–125. <https://doi.org/10.1007/s10643-004-1078-4>
- Barblett, L., Barratt-Pugh, C., Knaus, M., Copper, T. (2020). Supporting Aboriginal families' and children's developing sense of belonging at KindiLink. *Australasian Journal of Early Childhood*. <https://doi.org/10.1177/1836939120966079>
- Carpentier, J., Fairfax-Cholmeley, K., Litster, J., Vorhaus, J. (2011). Family literacy in Europe: Using parental support initiatives to enhance early literacy development. *NRDC, Institute of Education*. <http://www.nrdc.org.uk/?p=795>
- Cohen, L., Manion, L., Morrison, K. (2018). *Research methods in education* (8th ed.). *Routledge*. <https://doi.org/10.4324/9781315456539>
- Dockett, S., & Perry, B. (2021). Families and educators in remote Queensland: Sense of place in the delivery of a remote kindergarten program. *Australian Educational Researcher*, 48(3), 467–484. <https://eric.ed.gov/?id=EJ1302735>

References

- Barblett, L., Barratt-Pugh, C., Knaus, M., Copper, T. (2020). Supporting Aboriginal families and childrens developing sense of belonging at KindiLink. *Australasian Journal of Early Childhood*, 45(4), 309–321. <https://doi.org/10.1177/1836939120966079>
- Bezsonova, O. (2019). Formy hrupovoi vzaiemodii doshkilnykiv. *Vykhovatel-metodyst doshkilnoho zakladu*, (2), 21–29.
- Bielienka, H. V. (2011). Kharakterystyka poniattia “profesiina kompetentnist vykhovatelya ditei doshkilnoho viku”. In *Doshkilna osvita: teoretyko-metodychni aspekty: navchalno-metodychnyi posibnyk* (pp.112–145).
- Bohush, A. M. (2014). Movlennievo-ihrova diialnist doshkilnykiv: movlennievi ihry, situatsii, vpravy: navchalnyi posibnyk. Vydavnychi Dim “Slovo”.
- Bruder, M. B. (2010). Early childhood intervention: A promise to children and families for their future. *Exceptional Children*, 76(3), 339–355.
- Carpentieri, J., Fairfax-Cholmeley, K., Litster, J., Vorhaus, J. (2011). *Family literacy in Europe: Using parental support initiatives to enhance early literacy development*. NRDC, Institute of Education. <http://www.nrdc.org.uk/?p=795>
- Cohen, L., Manion, L., Morrison, K. (2018). *Research methods in education* (8th ed.). Routledge. <https://doi.org/10.4324/9781315456539>
- Cryer, D., Clifford, R. (2003). *Early childhood education and care in the USA*. Paul Brooks.
- Dockett, S., & Perry, B. (2021). Families and educators in remote Queensland: Sense of place in the delivery of a remote kindergarten program. *Australian Educational Researcher*, 48(3), 467–484. <https://eric.ed.gov/?id=EJ1302735>
- Freeman, R., Valkil, S. (2004). The role of family childcare providers in early intervention. *Early Childhood Education Journal*, 32, 121–125. <https://doi.org/10.1007/s10643-004-1078-4>
- Havrysh, N. V. (2007). Oriientatsiia na rozvytok subiektnosti studenta u protsesi pidhotovky profesiino kompetentnykh fakhivtsiv z doshkilnoi osvity. *Zbirnyk naukovykh prats Berdianskoho derzhavnogo pedahohichnoho universytetu*, 1, 44–49.
- Kabantseva, A. (2020). Dytiachi strakhy: vyivliaiemo, vvychaiemo, dolaiemo. *Doshkilne vykhovannia*, 1, 3–8.
- Ladyvir, S. O. (2010). Psykholohichni umovy realizatsii potentsiinykh mozhlyvostei dytyny. *Aktualni problemy psykholohii: zbirnyk naukovykh prats Instytutu psykholohii imeni H. S. Kostiuka NAPN Ukrainy, tom IV: Psykholohiia rozvytku doshkilnyka*, 6, 84–97.
- Lomako, L. I. (2014). Shliakhy ta sposoby formuvannia hotovnosti do samoosvity maibutnikh pedahohiv. *Pedahohika formuvannia tvorchoi osobystosti u vyshchii i zahalnoosvitnii shkolakh*, 35, 249–254. http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pfto_2014_35_36
- Pavliienko, S., & Sheremet, I. (2020). Rozvytok piznavalnoho interesu u ditei starshoho doshkilnoho viku u protsesi poshukovo – doslidnytskoi diialnosti. *Zbirnyk naukovykh prats LOHOΣ*, 49–53. <https://doi.org/10.36074/30.10.2020.v3.15>
- Pisarieva, O. V. (2012). Vyiavlennia pervynykh tsinnisnykh oriientsii starshoho doshkilnyka v spilkuvani z odnolitskamy. *Aktualni problemy psykholohii: Zbirnyk naukovykh prats Instytutu psykholohii imeni H. S. Kostiuka NAPN Ukrainy, tom IV: Psykholohiia rozvytku doshkilnyka*, 8, 224–232.
- Soloviova, L.I. (2018). Tsinnosti dytyny: shliakhy pryvlasnennia v doshkilnomu vitsi. *Aktualni problemy psykholohii: Zbirnyk naukovykh prats Instytutu psykholohii imeni H. S. Kostiuka NAPN Ukrainy, tom IV: Psykholohiia rozvytku doshkilnyka*, 14, 262–276.

Tetiana Shvets, PhD in Education, Senior lecturer of the Department of Theory and Methodology of Preschool and Primary Education, Kherson State University, Kherson, Ukraine.

Research interests: preschool education, professional skills of future preschool educators, educational innovations in the development of preschool children.

GROUP INTERACTION AMONG PRESCHOOL STUDENTS AS THE BASIS OF SELF-CONFIDENCE FORMATION

Abstract. The article examines the peculiarities and importance of group interaction among preschool education students as a basis for self-confidence formation. The author substantiates the impor-

tance of the formation of this phenomenon in preschool education, and analyzes the scientific research and development regarding the studied concept. It is highlighted that self-confidence depends on educational influences, which contribute to preschoolers experiencing self-belief, developing adequate self-esteem, and having a positive worldview. The self-confidence of a preschool student is unconscious and depends on social environment. Therefore, it is important to support and have faith in a child, both from the preschool teachers and family. On this basis, it is indicated that the group form of activity during the educational process in preschool education involves the creation of favorable conditions for communication between teachers and students in preschool. Relations between the teacher and preschoolers become sociable, mutual support is provided.

Scientific works on this phenomenon emphasize the importance of older preschool age, the specific susceptibility of older preschool children to the formation of this quality. This receptivity is characterized by neoplasms of the preschooler's personality: the beginnings of arbitrary behavior, self-consciousness, subordination to one's motives, and basic reflection skills.

The rules of group activities to follow by the preschool teacher are also outlined.

The implementation of the educational process based on group activity is one of the most important because during group activity, provided it is properly organized, the self-confidence of a preschooler is formed.

The formation of self-confidence in group activities among students of preschool education is possible only with the help of variable games. The author highlighted their importance based on the fact that the priority activity for preschoolers is play, which implements a number of functions for harmonious mental development.

Summarizing the analyzed studies, it was stated that the formation of self-confidence in preschoolers will be effective if the children are involved in group activities.

Keywords: preschool education institution; education; development; preschool childhood.